

μπορούσε ν' άλλαζε τον νόμο, γιατί, ως αγράμματος που είναι, μπορούσε αντί να τον φτιάσει να τον χαλάσει.

Τούτον τον τρόπο τον βρήκανε καλό και οι Έγγλεζοι και καταλάβαινε, πώς με τον ίδιον τρόπο έπρεπε κι' αυτοί να κυβερνηθούνε. Μά δε μπορούσαν να το κερτορώσουν, γιατί είχανε Βασιλεία, μά ο βασιλιάς τους δεν ήτανε από το έθνος, ως καθώς οι βασιλιάδες, που είχανε τον παλαιό κειρό οι Έλληνες, αμψ ξεχωρίζανε από έθνος και λεγόσανε έ κ θ ε ο υ, και οι ίδιοι ήσανε και Πατριάρχιδες.

Είχανε και κάτι μεγαλοσιάνους, μά όχι σαν τους μεγαλοσιάνους των Έλλήνων, που μεγαλοσιάνοι γινόνσανε μοναχοί τους, κι' όχι από τον πατέρα τους. Είχανε για μεγαλοσιάνους τους μιλιόρδους, που είναι μεγαλοσιάνοι όχι από τον εαυτόν τους, παρά από τον πατέρα τους.

Από δεν είχανε, παρά κάτι άλλους, που τους λέγανε αντιπροσώπους στην κοινότητα άπάνω.

Για νά φτιάσουνε τής τρεις κολώναις μ' ό,τι είχανε, μηχανευτήκανε για το λαό να πάρουνε κείνους που ήσανε αντιπρόσωποι στην κοινότητα άπάνω, και είπανε τί λαός, τί κοινότητες, κι' έτσι βάλανε τής δυό κολώναις, τή Βασιλεία και τή Βουλή, για το λαό.

Μά τους λείπανε οι μεγαλοσιάνοι για τους μεγαλοσιάνους, πήρανε τους μιλιόρδους, κι' έτσι τρίτη κολώνα μπήκανε αυτοί.

Αυτό είναι που άκούτε το έγγλεζικό Σύνταγμα, που και τ' όνομά του άκόμα δείχνει, πώς δεν είναι Έλληνικό, γιατί οι Έλληνες δεν είχανε Σύνταγμα, παρά το Σύνταγμα το λέγανε πολιτεύμα.

Είναι τρισυπόστατο, γιατί στέκει σε τρεις κολώναις, μά δεν είναι όμοσούσιο, γιατί άλλο πράγμα ο Βασιλιάς του, άλλο πράγμα οι μιλιόρδοι του κι' άλλο οι αντιπρόσωποι, κι' όχι ένα πράγμα, ως καθώς ήτανε τον παλαιόν κειρό ο Βασιλιάς, οι μεγαλοσιάνοι κι' ο λαός, που όλοι τους ήσανε από το έθνος, μήτε άχώριστο, γιατί χωριστά άποφασίζει ο Βασιλιάς, χωριστά οι μιλιόρδοι και χωρίς οι αντιπρόσωποι, και όχι μαζί, ως καθώς όλοι μαζί, τον παλαιόν κειρό, άποφασίζανε οι Έλληνες.

Μά και τέτοιο που το κάνανε, είναι καλό για τους Έγγλεζους, πρώτα κι' άρχης, γιατί δι μπορούσανε να το κάνουνε καλλίτερα, και δευτερότερα, γιατί είναι άληθινό και όχι ψεύτικο. Το φτιάσανε μ' ό,τι είχανε κι' όχι μ' ό,τι δεν είχανε, σαν έμεις.

**

Κακό ψυχρό κι' άναποδο για μέε.

Πρώτα κι' άρχης, γιατί μέε μπορούσαμε να το κάνομε καλλίτερα άκόμα. Έμεις δεν είχανε πάλι έμποδία, που είχανε οι Έγγλεζοι, να το κάνομε όμοσούσιο και άχώριστο, ως καθώς το είχανε οι παλαιοί Έλληνες, σαν Έλληνες που είμαστε κι' έμεις.

Δευτερότερα, γιατί έμεις το φτιάσαμε μ' ό,τι οι Έγγλεζοι έχουνε, κι' έμεις δεν έχουμε, και για τούτο το Σύνταγμα των Έγγλεζων είναι άληθινό, το δικό μας ψεύτικο, και με το να ήνανε ψεύτικο, ένας μεγάλος πολιτικός τ' ώνόμασε και κ α ρ α γ κ ι ό ζ ι κ ο.

Κι' άλήθεια ψεύτικο και παραγκιόζικο κι' ό,τι είπη κάνας είναι.

Γιατί μέε λαός είμαστε μοναχά, πήραμε και Βασιλεία, μά ο Βασιλιάς μας είναι χθεισός κι' όχι σαν οι βασιλιάδες, πάχουν στην Άγγλία, και τους λένε πώς είναι έκ θεού, και τους έχουνε παρκαίνω από χίλια χρόνια.

Μιλιόρδους δεν είχανε.

Είχανε οι γονέοι μας τους προεστούς και τους καπετανούς, μά κείνοι όλοι συχωρητήκανε. Άπό τους άλλουνοίς ο τόπος καλό δεν είδε, για να τους είπη κάνας μεγαλοσιάνους.

Μήτε αντιπρόσωπους του λαού είχανε, γιατί στην Άγγλία, αυτοί που γίνονται αντιπρόσωποι, πρώτα κι' άρχης είναι πλούσιοι, και δεν έχουν άνάγκη να πάρουνε από το έθνος για να ζήσουν, ως καθώς κάνομε οι δικοί μας. Ύστερα είναι όλοι τους ζυμωμένοι με το λαό, και αυτοί γνωρίζουν το λαό, και ο λαός τους γνωρίζει, ως καθώς, έναν καιρό, οι πρωτόγεροι του χωριού γνωρίζανε τους χωριανούς όλους, κι' οι χωριανοί τον πρωτόγερο.

Τέτοιους αντιπρόσωπους χρειαζόμαστε, για να κάνομε έγγλεζικό Σύνταγμα, και τέτοιους δεν είχανε, και με το να μήν τους είχανε, κάναμε τους βουλευτάδες, που δεν είναι αντιπρόσωποι, γιατί ούτε αυτοί ζέρουν το λαό, ούτε ο λαός αούτουός.

Κι' ύστερα όλοι τους με την καλπονόθευσι και με το ρουσφέτι γίνονται.

Για τούταις τής αίτιαίς δεν είναι ούτε αντιπρόσωποι, ούτε βουλευτάδες, παρά ψευτοβουλευτάδες.

Με τέτοιους ψευτοβουλευτάδες και με μιá Βασιλεία, που τώρα πιάνει ρίξ με τα πολλά όρθόδοξα βασιλόπουλα, που μέε έκανε, κάναμε το Σύνταγμα με δυό ποδάρια, γιατί μεγαλοσιάνους δεν είχανε.

Τό Βασιλεία τή μιá μεριά, και τήν ψευτοβουλή τήν άλλη.

Κ' έτσι γίνηκε ό,τι έπρεπε να γίνη, όπως το λένε οι προπάτορές μας.

Ή ψευτοβουλή πιάστηκε με το Βασιλεία, νίκησε ή Βουλή, κι' έπηρε τα πράγματα στο χέρι, ως καθώς το είδαμε.

Οι ψευτοβουλευτάδες μας τώρα είναι τή πάν αυτοί μέε όρίζουν, και μέε κάνομε ό,τι θέλουμε, που θα είπη μέε τυραγνάνε.

(Άκολουθεί)

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΣΠΗΛΙΩΤΑΚΗΣ
Πρ. Ύπουργός

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο Διαγωνισμός μας όχι μόνο μέε φέρνει καλούτσικες νοστιμιές, παρά και νοστιμιές χρήσιμες. Η Ιστορία άξια του άσχισμένου πανιού μέε έδειχνε σε τί κατάσταση βρίσκοντα: τα Σκολεία μας. Τώρα πάλι ή νοστιμιά του κ. Σταμάτη, που τή βραβεύουμε κιόλας, μέε δείχνει τί άνοησίες γίνονται μέε στα Στρατά.—δείχνει μ' άλλους λόγους πώς ο δασκαλισμός τρώει κάθε σάρκα του Έθνους. Κ' είναι πάλι άπελπιστικό που τον καλοκαθίζουν τή σκολαστικισμό οι στρατιωτικοί κι' οι ναυτικοί παρά που τον διαφεντεύουν οι δασκάλοι. Γιατί των δασκάλων τους είναι τή ψωμί τους, ενώ με τους στρατιωτικούς είναι τίποτε άλλο παρά προτίμηση, έρα κουταμάρα.

Νά λοιπόν ή νοστιμιά που βραβεύουμε.

«Ο Λογίας

- α—Ο λογίας κάνει όνομαστική κλίση.
- α—Γιάννης Χαρούμπας.
- α—Έδω είμαι.
- α—Όρε χαντακουμέν' ! Σου είπα, όντας σου κρίζω τδνομά, να λες «πακρών,» κι' ός είσαι δω».

Ο κ. Σταμάτης λοιπόν, άφου μέε δώσε, παρακαλούμε, τάληθινό όνομά του. άς περάση να πάρη τή μικρό μας βραβείο.

Θά παρατηρήσουμε όμως του κ. Σταμάτη πώς εκείνο τή ακάνει όνομαστική κλίση είναι πολύ άσχημο. Δεν ζέρω άν τή διάβασμα του καταλόγου τή λέν έτσι μέε στα Στρατά. Άν τή λέν έτσι, δρίστε άλλη μιá απόδειξη σκολαστικισμού. Τό σωστό ρωμαϊκό, και τή μόνο κυριολεχτικό,—τό μόνο δηλαδή που δίνει σωστά τήν ιδέα,—είναι αδιαβάζει τήν κατάλογο.»

Αυτή είναι ή μόνη μας παρατήρηση. Κατά τάλλα ή νοστιμιά του κ. Σταμάτη είναι από τίς καλές—νοστιμη, λιγόλογη, ήθολογική.

Άλλη ήθολογική νοστιμιά που λάβαμε είναι ένός κυρίου Δασκάλου ραγιά. Είναι όμως πολύ βιαστικά γραμμένη, πάει να πη σκοτεινά, μ' άρκετά περιττά λόγια και μ' όλο τή σέβας παρατηρούμε πώς ένας δάσκαλος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΑΠΟΛΥΤΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Γράμμα στον Ά Έξερχο που μου άπέρωσε τή δήγημά του Σ τ η ν Κ ε ρ α σ ι ά. («Νουμά» φύλλο 105)

(Συνεχισια)

Έδω θα με τσακώσης ! Θα με ρωτήξης δηλαδή γιατί σε μαλλώνω. Και γώ, θα μου πηξ, γράφω ά π' έ δ ω, άν και κανονικώτερο τή ά π ο δ ω. Η διαφορά, φίλε μου, μεγάλη. Μεγάλη και σπουδαία. Θα ρώ μάλιστα πώς σου τήν έχω κιόλας σημειωμένη πιδ άπάνω στο γράμμα μου, σα σου έλεγα πώς δέν τ ά χ ρ ε ι α ζ ό μ α σ τ ε τ ά τ έ τ ο ι α και μέε χαλνούνε τή γλώσσα. Είναι περιττά Περιττά τή ά π' έ δ ω, τή κα τ' έ κ ε ι, τή ά π ο τ' έ σ έ ν α, τή ά π' έ κ ε ί ν η, τή ά π' έ κ ε ι, τή ά λ λ' έ γ ω, τή πα ρ' ό τ α ν και τ ά λ ο ι π ά. Σ' άφτά μπορούμε και πρέπει να κολουθήσουμε τόν κανόνα. Ο κανόνας ύπάρ-

χει να τόν καταστρέψουμε ; Όχι, άφου τόν έκαμε ο λαός. Άν τόν καταστρέψουμε, δεν έχουμε γλώσσα, έχουμε σαλάτα. Μια στιγμή και θα με καταλάβη. Άλλαξε ή γλώσσα μας ή δεν άλλαξε από τού Όμηρου τ ά χ ρ ό ν ι α σ τ ά δ ι κ ά μ α ς ; Άλλάζοντα, άκολουθήσε ή δεν άκαλούθησε νόμους ; Ζήτημα δεν είναι. Στους νόμους τής άλλαγής χρέος λοιπόν και μέε να προσέχουμε, είδημη δέ γράφουμε δημοτική. Πώς όμως να προσέχουμε στους νόμους, ύστερι από κείνα που είπαμε πώς άπόλυτους νόμους δεν κρατούμε ; Κρατούμε, κάθε φορά που είναι άνάγκη, κάθε φορά που μέε τους φανερώνει ξάστερα στη γλώσσα του ίδιος ο λαός, κάθε φορά που τους ζέρουμε, κι' άκόμη πιδ πολύ κάθε φορά που τή πιδ έφολο είναι να τους κρατήσουμε. Τό κάτω κάτω τί τρέχει ; Συνα κάνομε λάθος, μόνο και μόνο γιατί άγνοούμε τους νόμους. Είναι ή δεν είναι τή δική μας τή α πιδ δυνατ ά πιδ τάλλα φωνήεντα ; Είναι. Τότες, άμα τή μάθουμε, κοντά στο νου κ' ίδιοι μας θα τή ποίμε πώς άμέσως γίνεται ή γλώσσα μας ή φιλολογική πιδ όμορφη, μιá και συμμορφωθή, όσο τή δυνατό, με τή νόμο. Τί γυρέβουμε, γιατί έδω πιδ καταντάει τή ζήτημα γενικό ; Γυρέβουμε τήν όμορφία, γυρέβουμε τήν έντελεια, γυρέβουμε τήν άλήθεια. Γι' άφτά άκούμε και τήν έπιστήμη, άκούμε τήν Ιστορία, δηλαδή τους ώραίους νό-

μους τους Ιστορικούς που μεταμορφίσανε τή γλώσσα μας, που άλλαγή άλλαγή και σειρά σειρά τή συνεδένουμε άρμονικά με τήν άρχαία μας τήν έλληνική. Άκούμε και τή λαό μας, που έλη μέρα συνηθίζει τους δ ό κ ι μ ο υ ς τύπους. Φτάνει να τή μάθουμε πώς τή κανονικά είναι τή δικά του, και θα τή γράφουμε, δέ γίνονται λόγο δεν έχουμε να μήν τή γράφουμε. θα γράψουμε και τή ά π ο δ ω, και τή τή ά π ο κ ε ι, και σωρό άλλα, που ή καθαρέβουσα μέε τή χαλάσε, μέε τ ά κ α μ ε ά π' έ κ ε ι, μέε τ ά κ α μ ε έ μ π ρ ό ς (άντις ό μ π ρ ό ς), μέε τ ά κ α μ ε ό τι μπορεί κάνας να φανταστή, μά που έρχόμαστε σήμερα να τή βάλουμε στον ίδιο δρόμο, στο δρόμο τής άλήθειας, και που θα τή καταφέρουμε χωρίς κόπο κανένα, έπειδη άφτά διόλου καθιερωμένα δεν είναι. Η δουλειά μας έμεις, να διαλέγουμε όρθά, Ιστορικά και φρόνιμα. Νά σου φέρω κι άλλο παραδειγμα ; Όρίστε, γιατί τήχω και καημό. Γνωστό πώς στη γλώσσα μας τή άτονο άρχικό ε—ας άφήσουμε για τήν ώρα τάλλα τή φωνήεντα—ξέχησε και χάθηκε λ. χ. β ρ ί σ κ ω, γί δι (α ί γ ί δ ι ο ν), μ π α ί ν ω, μ π ά ζ ω, ν ο ί κ ι, ν τ ρ έ π ο υ μ α ι, ρ ω τ ω, σ κ ά ρ α (έσχαρά), τ α ί ρ ι (έ τ α ί ρ ι ο ν) κτλ. Ο ίδιος νόμος, πολύ όμορφα, ένέργησε και στη συλλαβική τήν α φ ξ η σ η, που ως τόσο τή λέμε λαμπρά κι' ά β γ α τ ι σ μ ό — χ ρ ο ν ι κ ό ς, σ υ λ λ α β ι -

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. χρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ : Στα κίβκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομονοίας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλματρείο) Σταθμού ύπαιθρου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Ήξάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΗΣ

Μεθώνης κ. Παλαμύσκος δὲ μπορεί νάχει κανένα παράλογο κατά τῆς κανακάρικης Πολιτείας. Τοῦ φέρθηκε ἱπποτικώτατα, καθὼς φέρεται δὴ πάντα στοὺς ὑπαλλήλους τῆς σὰν ἔχουν μάλιστα τὸ ἀτύχημα νὰ μὴν ἀνῆκουν στὸ παντοδύναμο μπουλούκι τῶν «εὐνοουμένων».

Θὰ σὰς τῆνε διηγηθῶμε τὴν ἱστορία αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν γιὰτ' εἶναι διδαχτικὴ καὶ διασκεδαστικώτατα. Ὁ κ. Παλαμύσκος εἶναι Κορφιάτης· συμπατριώτης λοιπὸν τοῦ κ. Θεοτόκη, μὰ ὄχι καὶ θαυμαστής του. Κακό, θὰ πῆτε, αὐτὸ κ' ἄδικο δὲν ἔχετε. Σὰ δὲν τὸν θαυμάσουν τὸν Κόντε οἱ Κορφιάτες, ποιοὶ θὰ τὸνε θαυμάσουν; Οἱ Μενιδιάτες; Προδοσία φανερὴ κ' ὁ προδότης ὑπάλληλος πρέπει νὰ τιμωρηθεῖ. Ἐνα διάταγμα κ' ὁ κ. Παλαμύσκος μετακομίζεται στὴ Μεθώνη, γιὰ τὰ περαιτέρω. Τὰ «περαιτέρω» ἔγιναν ἐδῶ κ' ἕνα

μῆνα, κ' ἐξακολουθοῦνε ἀκόμα νὰ γίνονται. Ὁ Εἰρηνοδίκης, ἀρχικομματάρχης τοῦ Θεοτοκικοῦ κόμματος στὴ Μεθώνη, ἀνεβαίνει ἕνα πρωτὸ στὸ τηλεγραφεῖο καὶ τοῦ ζητᾷε κάτι ἔξενισιστημένα γράμματα. Φυσικὰ ὁ ὑπάλληλος ἀρνιέται νὰ τοῦ τὰ δώσει. Ὁ Εἰρηνοδίκης, πού τέτια ἀφορμὴ ἴσια ἴσια ζητοῦσε, κατεβαίνει κάτω στὴν ἀγορὰ κ' ἀρχίζει νὰ τόνε βρίζει φωνάζοντας πὼς ὁ Παλαμύσκος κρατᾷε τὰ συστημένα γράμματα κ' ἔχει κρατημένα μάλιστα καὶ δικὰ του. Τὶς μαθαίνει ὁ ἀμοιρος τὶς ἀτιμες συκοφαντίες, τρέχει νὰ τόνε βρεῖ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὸ λόγο καὶ σ' ἀπάντησιν δέχεται μερικὲς μαγκουριῆς κατακέφαλα κ' ἀναγκάζεται νὰ καταφύγῃ στὸ Δημαρχεῖο γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴ ζωὴ του. Ὁ Δημάρχος, ἀντιθεοτοκικὸς κ' αὐτός, ἦτανε «προγεγραμμένος», πού δὲν οἱ δασκάλοι. Ἀμέσως λοιπὸν ὁ Κατῆς διατάζει τὸ μπουλούκι του—γιὰτ' εἶχε ἀρκετοὺς μαγγουράδες καὶ κουμπουράδες μαζί του ὁ δρειμάνιος!—νὰ πολιορκήσουνε τὸ Δημαρχεῖο. Τὸ Δημαρχεῖο πολιορκεῖται καὶ τὸ κομματικὸ αὐτὸ δρᾶμα τελειώνει τὴν περασμένη βδομάδα στὸ πλημμελειοδικεῖο τῆς Καλαμάτας, ὅπου καταδικάστηκε—ὁ Κατῆς; ἄ, μπᾶ!—ὁ τηλεγραφητῆς σὲ ἐξάμνην φυλάκιση.

Ὁ Βοκάκιος μιλάει γιὰ κάποιονε φουκαρὰ σύζυγο πού ἀφοῦ τὴν ἔπαθε, κατόπι δάρθηκε καὶ στὸ τέλος βρέθηκε κ' ἱκανοποιημένος. Τὸ ἴδιο ἀπάνω κάτω ἔπαθε κ' ὁ κ. Παλαμύσκος. Ἀφοῦ δάρθηκε, κατόπι καταδικάστηκε καὶ στὸ τέλος πρέπει νάβῃ καὶ ἱκανοποιημένος, γιὰτὶ μπορούσε ὁ Κατῆς ἀξιόλογα νὰποδείξῃ με τοὺς ψευτομάρτυρες του πὼς ὁ Παλαμύσκος κ' ὁ Ἐφιάλης πού πρόδωσαν τὴν Ἑλλάδα στοὺς Πέρσες εἶναι τὸ ἴδιο πρόσωπο κ' ἔτσι μιά χαρὰ νὰ καταδικαστεῖ καὶ σὲ θάνατο «ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ».

ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

νὰ λέμε, αὐτὴ τὴ φορά ἔχει δίκιο ὁ κ. Φαμφαρόνης ἢ Κεδρώνης τῆς «Ἑσπερινῆς» πού καταγγέλλει διόμισιν ἑκατομμύρια Ρωμιούς γιὰ προδότες ἀφοῦ ἀνέχονται νὰ διορίζεται ὁ συνταγματάρχης κ. Σαπουντζίκης ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὸν κ. Φαμφαρόνη τρεῖς μονάχα δὲν εἶναι προδότες σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό: Ἡ ἀφεντιὰ του, ὁ Γιάνναρος κ' ὁ Κουρούπης. Ἐνεκεν λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἔπρεπε νὰ διοριστεῖ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου, καὶ μάλιστα ὁ τελευταῖος πού χρημάτισε κ' ἀξιωματικός.

Κι αὐτὴ μὲν εἶναι ἡ γνώμη τοῦ κ. Φαμφαρόνη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Ἡ γνώμη ἡμῶς τῶν ἄλλων, τῶν

προδοτῶν, εἶναι πὼς ἡ Α. Γ. ὁ Διαδόχος ἄλλον καταλληλότερο γι' ἀρχηγὸ τοῦ Ἐπιτελείου δὲν μπορούσε νὰ βρεῖ ἀπὸ τὸν κ. Σαπουντζίκην ἀφοῦ κ' ἡ μόρφωσή του ἡ μεγάλη κ' ὁ χαρακτήρας του ἑ ἀπασταλμένος τὸν εἶχανε ὑποδείξῃ ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὴν σπουδαία κ' ἐμπιστευτικὴ αὐτὴ θέση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΜΕΝΟ

αὐτὸ Μιὰ αὐτοκτονία νὰ γίνῃ καὶ νὰ τῆνε βελωπαῖον οἱ ἐφημερίδες, ἀμέσως θάρθουνε κ' ἄλλες ἀπὸ πίσω της. Τὸ ἴδιο καὶ μετὶ τῶν μονομαχιῶν καὶ μετὶ τῶν συζυγοκτονιῶν καὶ μετὶ κάθε ἐγκλημα πού ἐπιτελεῖται βαθεῖα τὴν κοινὴ γνώμη.

Ὁ Γιαννακός—πού τόνε λένε καὶ μισοπαλαβὸ καὶ τέτιος εἶναι δίχως ἄλλο—δὲν ἔβ' ἀποφασίζῃ ποτε νὰ σκοτώσῃ τὴ γυναίκα του ἂν δὲν μεταμώρφωναν οἱ ἐφημερίδες ἕνα κοινότατο ἐγκλημα, σὰν τοῦ Γαλανοῦ, σὰ ἀγνώτατο δρᾶμα τιμῆς.

Λαθρακί λαχταριστὸ κ' αὐτὸ γιὰ τὶς ἐφημερίδες μας, ἂν ἀποφασίσει μάλιστα ὁ τεχνίτης πού κατασκεύασε τὶς ἐρωτικὲς ἐπιστολὲς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Νίκα, νὰ κατασκευάσῃ καὶ μερικὲς τοῦ Γιαννακοῦ καὶ τὶς γυναίκας του καὶ νὰ τὶς δώσει στὶς ἐφημερίδες.

Καθε ἄλλη κουβέντα περιττὴ.

ΚΕΙΝΟ

πού βλήθηκε νὰ κἀνῃ ὁ κ. Σ Παπᾶς δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶμα. Ἀρκεῖ μονάχα νὰ τὸ καταφέρει ἀφοῦ ἔχει νὰ κἀνῃ μετὶ τὴν πιὸ ἀνυπόταχτη τάξη τῶν Ρωμιῶν, μετὶ τοὺς ἠθοποιούς, πού σὲ παίρνουν γιὰ ἔχτρο ἂν ἀποκοτήσῃς νὰ τοὺς δεῖξῃς πού εἶναι τὸ συμφέρο τους. Αὐτὴ τὴν τάξη ἀποφάσις νὰ προστατέψῃ καὶ νὰ σώσῃ ὁ κ. Παπᾶς, ἰδρύοντα ἕνα ταμεῖο ἀλληλοβοηθείας τῶν ἠθοποιῶν, πού νὰ μποροῦν ὅσοι ἀρρωσταίνουν ἢ ὅσοι ἀπὸ γεράματα ἢ ἀπὸ ἀρρώστεια δὲν κἀνουν πιά γιὰ δουλιὰ, νὰ βρῖσκουνε ψωμί καὶ περιβόλψη.

Ὁ κ. Π. δημοσίεψε δύο ἄρθρα δυνατὰ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, εἶδειε τί γίνεται ἄλλοῦ, ζήτησε τὴν συνδρομὴ τῶν ἠθοποιῶν καὶ τοῦ κοινοῦ γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο καὶ ἀγωνίζεται τώρα νὰ μεταμορφώσῃ τ' ὄνειρο του σὲ πραγματικὴτητα.

Νὰ δοῦμε ἂν τὰ καταφέρει. Μὰ κ' ἂν δὲν τὰ καταφέρει—πού πολὺ τὸ φοβούμαστε—πάλι θὰ μείνῃ ὁ ἀγώνας του σὰν μιά εὐγενικὴ ἀπόπειρα πού θὰ τιμᾷ αὐτόν, μὰ καὶ θὰποδείξῃ τὴν κακοροικιὰ τῶν ἠθοποιῶν μας; πού δὲ θέλησαν νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ τὸν βοηθήσουν στὸ ἔργο του.

βουσα. Νὰ δῆς. Ἐσένα τώρα τίποτα δὲ σοῦ φκίνεται νὰ μού γράψῃς ἄξαρνα πλάγι πλάγι τὶς λέξεις νὰ β γ ο ὤ ν σ τ ἦ ν ἔ ξ ο χ ἦ, ἔ π ε φ τ α ν σ υ χ ν ἄ, καὶ μῆτε τὸ ὑποψιάξῃσαι πὼς μὰς τὴ χαντακώσῃς τὴ γλώσσα κ' αἶε. Στάσου, καὶ πρώτος ἐσὺ θὰ φριξῇς, ἄμα καταλάβῃς τὴν ἀμαρτία σου. Ἐνας νόμος ἀπόλυτος, πανελληνίος, ἀσαλφετος καὶ ἀγέλαστος εἶναι πού τὸ ν συνυπάρχει μόνον μετὰ καποινὰ φωνήεντα ἢ μετὰ καποινὰ π τ κ, ἐννοεῖται καὶ μετὰ ψ (π σ), ξ (κ σ), τ σ (πού γίνεταί τότες τ ζ· τ σ α κ' ἔ ζ ω, τ ὄ ν τ ζ ἄ κ ι σ α, ἐπειδὴ καὶ τὸ τ ἔγινε ν τ στὴν προφορὰ), μετὰ μ π (μ π ἄ ἰ ν ω), ν τ (ν τ ρ ἔ π ο υ μ ε), γ χ (γ κ ὄ ρ φ ο ς), ὅλα παρόμοια τοῦ π, τοῦ τ καὶ τοῦ κ. Σὰ δὲν ἔχει φωνήεντα, σὰ δὲν ἔχει π τ κ ἢ παρόμοια, δὲν ἔχει μῆτε ν' λέμε τὸν πατέρα, τὸν ξένο, τὸν τζαγανό, τὸν μπασξέ, τὴν ντροπή, τὸν γκρόφο, τὸν ἀγγελο κτλ, μὰ τὸ βασιλιά, τὸ γέρο, τὸ δεινόλο κτλ. κτλ. Σοῦ εἶπα πὼς εἶναι ἀ γ ἔ λ α σ τ ο ς ὁ νόμος· κ' ἀλλῆθεϊα εἶδεικα σὰ Ρ ὀ δ α κ α ἰ Μ ἦ λ α (τ. Β, σελ. 19 κ' ἀκόλουθες· 167 κ' ἀκόλ.) πὼς οὔτε ὁ δάσκαλος στὴν κουβέντα, δηλαδὴ μιά καὶ μιλᾷ χωρὶς νὰ προσέχη, δὲ γελᾷ τὸ νόμο, παρὰ τοῦ ξεφθεῖν κ' ἕνας σὺ β ο ὤ λ ο ς ἢ ἕ ν α τ ὄ γ ν ω ρ ἔ ζ ω = τ ὄ ν γ ν ω ρ ἔ ζ ω! Ἄν ὁ δάσκαλος ἀνήξερὰ του ἐφαρμόξῃ: τὸ νόμο, πᾶς ἐσὺ δὲ θὰ τὸν ἐ-

φκρῶσῃς; Πὼς δὲ θὰ τὸν ἐφαρμόξῃ ὁ λαός; Κοίταξε ὁμως τότες πού πῆμε· φτάνει νὰ τὸ συνηθίσουμε νὰ γράφουμε, ὅπως γράφεις, νὰ β γ ο ὤ ν σ τ ἦ ν ἔ ξ ο χ ἦ, ἔ π ε φ τ α ν σ υ χ ν ἄ, καὶ τὸ ν θὰ παραπέσῃ. Δοκίμασε νὰ διαβάσῃς γλήγορα τὸ παραμῦθι σου καὶ δυνατὰ τὸ ν ἀρτὸ δὲ θάκουστῇ. Καὶ μὰς πλουτίσῃς μετὰ ὠραίους τύπους, νὰ β γ ο ὤ, κ' ἕνα τρίτο πρόσωπο ἔ π ε φ τ α, πού δὲν ξεχωρίζεται ἀπὸ τὸ πρώτο. Μῆτε νόημα μῆτε γραμματικὴ! Δίκιο εἶχα ἢ δὲν εἶχα νὰ πελπιζομαι; Κι ὡς τόσο πολὺ ἐφκολα γλυτώνεις μ' ἕνα μικροῦτσικο ε' βαλε νὰ β γ ο ὤ ν ε σ τ ἦ ν ἔ ξ ο χ ἦ, π ἔ φ τ α ν ε σ υ χ ν ἄ, τ α ἰ ρ ἰ ἄ ζ α ν ε σ τ ἦ ν ἠ λ ἰ κ ἰ ἄ, μ ο ὗ χ ρ ε α ζ ὄ ν τ α ν ε γ ἰ ἄ, ε ἔ τ α ν ε μ α ζ ἰ, ἀντὶς ἐκεῖνα πού ἔβαλε, πῆς τὸν ἐ γ ν ω ρ ἔ ζ ω, ἀντὶς τὸν γ ν ω ρ ἔ ζ ω, καὶ τᾶσαιξες ὅλα. Πέντε τύπους δημοσίεψα ὡς τώρα, γιὰ νὰ φησίσουμε τὰ δημοσίεψα, καὶ ποτε μού ν δὲν ἔβαλα ὅπου δὲν πρέπει. Νὰ λοιπὸν πού μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ καταφέρει, κ' ὁμως νὰ λέρ ὅσα ἔχει νὰ πῇ. Ποτέ μου μάλιστα δὲ δυσκολέφτηκα. Τώρα μάλιστα, γιὰ νὰ συνηθίσουμε μιά καὶ σῶνε, ἀρχισα νὰ μεταχειρίζομαι τὸ ε ἀκόμη καὶ μετὰ καποινὰ π τ κ καὶ παρόμοια, ἀκόμη καὶ μετὰ καποινὰ φωνήεντα, νὰ β γ ο ὤ ν ε κ ἄ πο τ ε, νὰ β γ ο ὤ ν ε ἄ ξ α φ ν α, π ἔ φ τ α ν ε κ α ἰ δ ἔ σ α λ ἔ β α ν ε. Ἐκεῖ πού ἡ καθαρέβουσα μὰς χάλασε τὴ γλώσσα, ἐκεῖ

πού ἴδιος ὁ λαός, μετὰ τὴν γραμματικὴ ἢ του, μὰς δίνει τὸ μέσο νὰ διορθώσουμε τὴν καθαρέβουσα, ἐκεῖ πού εἶναι περιττὸ νὰ παραδεχόμεστε τῶν ἀκανόνιστους (ὅπως τὸ ἐ ν ε ρ γ ὼ λ χ. πού εἶναι ἀναγκαῖο), ἐκεῖ πού βασιλεύει ἀφιλονικητὰ ὁ κανὼνας, καί, εἶμαι ἀπόλυτος καὶ πρέπει νάμαστε ὅλοι, γιὰτὶ χρεὺς μας εἶναι ὁλωνῶ. Μὰ μὴ θάρξῃς πὼς καὶ σ' ἀρτὰ τὸ παρακάνω. Μὴ μετὰ κατηγόρησῃς ἄξαρνα πού τὸ σὺ ν θ ε τ ο σ τ ὸ γ ρ ᾶ μ μ α μου τὸρθογράφησα σὺ θ ε τ ο. Δὲ σημαίνει. Καὶ νὰ μὴν τοῦ σηκώσῃς τὸ ν, πάλι μετὰ τὸν καιρὸ θὰ τὸ χᾶσῃ, καθὼς τὸ ξήγησα καὶ τοῦτο σὰ Ρ ὀ δ α κ α ἰ Μ ἦ λ α (Β', σελ. 18)· εἶναι ν μ ἰ σ ὸ καὶ δὲν πειράζει πολὺ νὰ τὸ γράφουμε, σὰν τύχη. Ἐσένα ὁμως σοῦ ἀποθολώνουνε τὸν κανὼνα τὸν ἄληθινό καὶ κατὰ ντόπια ῥήματα πού τὰ σκορπᾷς δῶθε καθε μετὰ μπόλικα χέρι καὶ χωρὶς ἀνοίγη, ἕνα χ α λ ἄ σ ε τ α ν (χ ἰ α λ ἄ σ α τ ε), ἢ ἕνα ἦ ρ θ ε τ α ν (ἦ ρ θ α τ ε). Ὁ λαός, στὴν ἡπειρο, θὰ τὰ λέρ ἐκεῖ πού πρέπει, νὰ τὰ πῇ, γιὰτὶ ξέρεῖ τὴν τέχνη. Ἐμεῖς πρέπει νὰ τὴ μάθουμε. Πρέπει νὰ διαλέγομε, καθὼς σοῦ εἶπα. Κοινὴ γλώσσα, κανονικὰ, θὰ κάνουμε μόνον διαλέγοντας. Κάτι π λ ἰ ὸ (π ἰ ὸ), κατὶ σ ἦ μ ε ρ ο καὶ κατὶ ὕ σ τ ε ρ ο, νὰ μού τὰ πιάσῃς ἡσυχ ἡσυχ καὶ μετὰ σέβας νὰ μού τὰ στρώσῃς στὸ ῥάφι. Χρησιμεῖονε στὴν ἐπιστήμη, στὴ γλωσσολογία· στὴ γραφὴ δὲ μὰς χρησιμεῖονε. Πολὺ πρό-

ΤΟ ΚΑΛΟ

τό πλῆγμα, λένε, ζέρει κι ἄλλο μονοπάτι, κι ἀλήθεια ὁ κ. Στάης ἀποδείχτηκε πλῆγμα καλῶτα.

Ἴσα μὲ προχτές φυγοδικούσε μὲ τὸ πρόσχημα τῆς βουλευτικῆς ἀσυλίας — ἀσυνήθειας, λίγο ἔλειψε νὰ ποῦμε. — Ἀπὸ προχτές πού ἔπαψε ἡ ἀσυλία αὐτή, βρήκε ἄλλο μέσο ὁ πλῆγμα νὰ φυγοδικεῖ: τὸ ὑπόμνημα. Ἐπρότεινε, δὲν ξέρουμε πόσους μάρτυρες. Ὅσο νάκαρθεῖνε αὐτοί, πᾶσι ὁ Σεπτέμβρης. Τὴν Ὀχτώβρη, πού θὰ τελειώσουν οἱ ἀνάκρισεις, ἀρχίζουν τὰ δικαστήρια, παρουσιάζεται, δικάζεται, ἀθωώνεται καὶ Θεὸς σχωρεῖ τὸν Χρτζήπετρο καὶ τὴ Ρωμλική Δικαιοσύνη.

Μπορεῖ πάλι, ἀμὰ κοντοζυγώνει ἡ δίκη του, νὰ παρουσιαστῆ δυὸ τρεῖς μέρες μπροστινότερα καὶ νὰ ζητησεῖ νὰ προσφυλακιστεῖ. Δὲν τὸν ἔχετε ἰκανὸ νὰ τὴν ἐπιχειριστεῖ κι αὐτὴ τὴ φάση; Μπῆ! Σὺβριτοποι σὺν τὸν Στάη, ὅταν τοὺς βάλῃ νὰ ρεζιλεύουν τὴν Πολιτεία, δὲ τίποτα δὲ δειλιάζουνε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗ

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητικὴ μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

(Συνεχίζεται)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΤΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΧΟΡΟΣ:

Κακότυχη γυναίκα, ἀλλοίμονό σου, πόσο εἶσαι ἀξιολύπητη μὲς' στίς συμφορές σου! Τί τέλος θάπογίνῃς; Ποιὸ θάβρης σπιτί Φιλόξενος ἢ ποιὸν τόπο, γὰρ νὰ σὲ γλυτώσουν Μὲς' ἀπ' τὰ τόσα σου δεινά; Ὁ θεὸς σὲ πόσων Συμφορῶν μαύρη τρικυμιά σ' ἔβριξε, Μήδειά!

ΜΗΔΕΙΑ:

Μὲ περιζώνουν τὰ κακὰ ποιὸς δὲν τὸ βλέπει; Μὰ ἐκεῖνα δὲ θὰ πάρουνε τὸ δρόμο ἐτοῦτο. Μὴν τὸ πιστεύετε' τοὺς νιογάμπρους ἀκόμη. Κεὶ τοὺς προξενητάδες τοὺς κόποι καὶ ἀγῶνες

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στῆ 112 φύλλο τοῦ «Νουμᾶ»

Μεγάλοι τοὺς προσμένουν. Μήπως θαρρεῖτε ὅταν τὸν καλόπιανα χωρὶς σκοπὸ κι ὠφέλεια; Λόγο ἄλλοιῶς δὲν τοῦλεγα, δὲν παρακαλοῦσα. Μὰ τόσο τὸν ἐτύφλωσα, πού ἐνῶ ἤμπορούσα, Διώχοντάς με, τοὺς σκοπούς νὰ μὴ καταστρέψῃ. Νὰ μείνω ἐπαρδεχτήκη μιὰν ἡμέρ' ἀκόμη, Πού θὰ γίνω φόνισσα καὶ τριῶν ἐχθρῶν μου, Καὶ τοῦ Πατέρα καὶ τῆς κόρης καὶ τοῦ ἀντρός μου. Κ' ἐνῶ πολλοὺς θανατεροὺς γνωρίζω δρόμους Δὲν ξέρω, ἀγαπητὴ μου, ποιὸν νὰ προτιμήσω: Φωτιά στὸ νυφικὸ τοὺς θάλαμο νὰ βάλω, Ἢ στὰ φυλλοκάρδια τοὺς νὰ μπηξῶ ἀκονισμένα Μαχαίρι, σιγομπαίνοντας καὶ πού καιμούνται. Μὰ ἔνα μὲ δυσκολεύει κάπως' μὴ μὲ πιάσουν Μὲς' στὸ παλάτι μπαίνοντας κι ἀναζητῶντας, Κ' οἱ ἐχθροὶ μου τότε θὰ γελοῦν στὸ θάνατό μου. Καλύτερο τὸν σιο δρόμο εἶνε νὰ πάρω, Πού ἐγὼ μονάχα ξέρω—ἐάν τοὺς φαρμακώσω. Κ' ἔτσι θὰ γίνῃ' μ' ἂν πετύχω καὶ πεθάνουν, Ποιὰ πολιτεία θὰ με δεχτῆ; ποιὸς τάχα ξένος Τόπο καὶ σπιτί θὰ μου δώσῃ ἀσχαλισμένο, Νὰ μὴ φυλάξῃ τὸ κορμί; Κάνεις δὲν εἶνε! Λοιπὸν ἄς περιμένω ἀκόμη λίγες ὥρες, Κι ἂν μὴ φανεῖ κανεὶς πιστὸς προστάτης τότε Σιγά καὶ δολερά τὸ φόνο ἐγὼ θὰ κάνω... Μ' ἂν κάποιος συμφορ' ἀπερίμενη ἔλθῃ, τότε Μὲ τὸ μαχαίρι καταφάνερα θὰ ὀρμήσω, Ὅταν τοὺς σκοτώσω κι ἄς πεθάνω δέ με μέλλει! Μὰ τὴν Ἐκάτη συνεργὴ μου καὶ βοηθὸ μου, Τὴ δίσποινα, πού ἀπ' ὄλες πλειότερο λατρεύω Κ' ἔχω στὸ βῆθος τοῦ σπιτιοῦ στημένη, αὐτ' ἕνας Θεὸς νὰ χαρῆ ἀπὸ αὐτοὺς νὰ μὲ βαρυκαρδίση: Πικροὺς καὶ κλαυτεροὺς τοὺς γάμους τῶν νιογάμπρων, Τίς προξενίες καὶ τὸ διωχμὸ μου ἐγὼ θὰ κάνω! Ἐμπρός! Ὅλα τὰ δυνατὰ σου βάλλε, Μήδειά! Σκέψου κ' ἐργάσου: σιγανά τὸ δρόμο πάρε Τὸν τρομερὸ παλληκαριάς ὁ ἀγῶνας τώρα. Βλέπεις τὰ ὄσα ἐσὺ παθίνεις. Γὰρ τοὺς γάμους Ἐνός Ἰάσονα κ' ἐνός Σισύφου ἐγγόνης Περιγέλοιο τοὺς ἐσὺ νὰ γίνῃς δὲν σοῦ πρέπει, Κόρ' Ἠλιογέννητη πατέρα ξακουσμένου. Σὺ πολλὰ ξέρεις' κ' οἱ γυναῖκες νοῦ δὲν ἔχουν Στὸ καλὸ' μὰ στὸ κακὸ εἶν' ἀρχιτεχνήτριες.

ΧΟΡΟΣ:

ΣΤΡΟΦΗ Α'

Οἱ πηγὲς τῶν θείων ποταμῶν ἀναδρομίζου Κ' ἡ δικαιοσύνη κι ὀλ' ἀναποδογυρίζου. Καὶ τῶν ἀντρῶν οἱ στοχασμ' εἶνε δολεροί!

Κ' ἡ πίστη στοὺς θεοὺς δὲν εἶνε σταθερὴ Κ' οἱ φῆμες τῆ ζωῆ μας περιφρονημένη Παντοῦ θὰν τὴν κηρύξω, τόρα δοξασιμένη. Τιμὴ στῶν γυναικῶν τὸ γένος τὸρ' ἀρχίζει, Κατηγορήτρα φήμη πλειότερ' ἢ θὰ μὲς βρίζῃ. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'. Καὶ θὰ πάψουν τῶν παλιῶν τραγουδιῶν αἱ μούσες. Γὰρ τὴν ἀπιστία μας νὰ λέν πολυκλοῦσες; Γιατὶ σ' ἐμάς ὁ Ἀπόλλωνας τῶν τραγουδιῶν ὁ χαριστὴς. Τραγοῦδι θεῖο τῆς λύρας ταυ δὲν ἔδωκε ἀπ' ἀρχῆς. Ἄλλοιῶς θὰ νάχαμε κ' ἐμεῖς νὰ εἰπούμε πόσα Τραγοῦδια ἐνάντια τῶν ἀντρῶν. Γιατ' ἡ πολύχρονη ζωὴ πολλὰ ἔχει κι ὄσα Λόγια κακὰ θέλεις νὰ κείπης ἀντρῶν καὶ γυναικῶν. ΣΤΡΟΦΗ Β'. Σὺ μὲ καρδιά ξετραλλαμένη ἐξενητεύτηκες Ἀπὸ τὸ πατρικὸ τὸ σπιτί σου, διαβαίνοντας Μένεις σὲ ξένη χώρα, Θωρώντας ἀπ' τὸν ἀντρα σου τὴν κλίνη σου ἀρνημένη. Καὶ διώχνεσαι, ταλαίπωρη, ἰδοὺ ἀπεδιωχμένη. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'. Οἱ ὄρκοι πλειὰ δὲν ἔχουνε τὴν πρώτη ἐκείνη τοὺς τιμὴ Κι ἀπ' τὴ μεγάλη, Ἑλλάδα μας στὰ κίθαρα πέταξε ἡ Κι οὐδὲ τὸ πατρικὸ τὸ σπιτί σου ἀπομένει [ντροπή. Πληρηγορὰ στοὺς πόνους σου, δυστυχισμένη, Τόρα δυνατότερή σου πού ἡ Βασίλισσα παίρνει. Ἀπ' τὴν κλίνη σου τὸν ἀντρα καὶ στὸ σπιτί τῆς τὸν φέρνει.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΙΑΣΟΝΑΣ:

Τὸ εἶδα πολλὰς φορὲς, πόσο κακὰ μεγάλο Εἶν' ὁ ἀνημέρευτος θυμὸς: γιὰτὶ ἐνῶ μπερῶσες Στὴ χώρα ἰδοὺ νὰ μάνης καὶ στὸ σπιτί ἐτοῦτο, Τὴν κάθε ἀπόφραξη τῶν δυνατοτέρων σου Ἐπόμανα ὑποφέροντας, ἐσὺ ἀπὸ λόγους Ἀνώφελους θάποδιωχτῆς τὸρ' ἀπ' τὸν τόπον. Κ' οὐτε μὲ μέλει: μὴν ποτὲ σοῦ πάψῃς. Νὰ βρίζῃς τὸν Ἰάσονα χειρότερο ἀντρα. Ὅμως ὄσα ἔχεις εἰπῆ γὰρ τοὺς βασιλαιάδες, Ὁφέλεια τοῦ διωχμοῦ τὴν τιμωρία σοῦ δίνουν. Καὶ πάντα ἐγὼ ἄμα θύμωσαν μὲ κάθε τρόπο. Νὰ παραγλιᾶσω τὸ θυμὸ τοὺς προσπαθῶσα, Γὰρ νάμηνες' μὰ ἐσὺ τὰ λόγια τὰ μωρὰ σου Παντοτεινὰ δὲν ἀφίνες, κ' ἔτσι θὰ, σὲ διώξου. Καὶ μ' ὄλο πού ἔφταιξες, ἐγὼ βαπτῶ ἀκόμη. Κεὶ μόνος μου ἔρχομαι γὰρ τοὺς ἀγαπητοὺς μου, Κυρά μου, καὶ γὰρ σὲνα μήπως στερημένη. Κι' ἀχρήματη μὲ τὰ παιδιὰ σου φύγῃς: φέρει Πολλὰ κακὰ ὁ διωχμὸς μαζί του, καὶ ποτὲς μου. Ὅσο κι ἂν με μισεῖς δὲ θέλω τὸ κακὸ σου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Παγκάχιστε!—χειρότερη βρισιὰ δὲν ἔχω. Στὴ γλώσσά μου ἀπ' αὐτὴ ἔβαν ἀναδρα νὰ βρῶ. Ἢρθεσ' σὺ ἐμπρός μας, ἤρθεσ' σὺ ὁ αὐγαμένος Ἀντρας πού ἐγεννήθηκε ἀτὸν κόσμον ἐτοῦτο. Μήτε παλληκαριά δὲν εἶνε μήτε θάρρος Φίλους πού ἔβλαψε κανεὶς ἔτσι νάντικρίζῃ. Παρὰ εἶνε τὸ χειρότερο τοῦ ἀνθρώπου πάθος: Ἀδικαντροπιά! Κι ὅμως καλὰ τῶκαμες κ' ἤρθεσ, Νὰ στὰ χτυπήσω, κ' ἡ ψυχὴ μου νὰ λαφρώσῃ. Καὶ νὰ σὲ κάνω ἀκούγοντάς με νὰ πονήσῃς. Κι ἀπ' τὴν ἀρχὴ νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ θὰ πρωταρχίσω: Σ' ἔσωσα, ὄσ' εἶσαν Ἕλληνες μαζί μὲ σὲνα Μὲσα στὸ σκάφος τῆς Ἀργῆς τὸ ξέρουνε ὄλοι, Σὰν σ' ἔστειλαν τίς ζευγλές στὸ λαϊκὸ τῶν ταύρων Τῶν φλογερόπνων νὰ περάσῃς καὶ νὰ σπείρῃς Θανατερὸ χωράφι: καὶ τὸ δράκο πούχε Περιτυλίξῃ στοὺς πολύπλοκους ἀρούς του Τ' ὀλόχρυσο τὸ δέρας μ' ἀγρυπνια τὰ μάτια

νικα ὄλοι μας γράφουμε ἀ π' ἀ φ τ ὁ, καὶ παραιτήσαμε τὸ ἀ π ὁ φ τ ὁ, πού πηγάζει ἀπὸ ντοπιολαλιές. Θέλουμε τὸ ἀ π' ἀ φ τ ὁ, πού εἶναι κοινὸ. Ἄν εἶχα νὰ κάμω τὴ δική μου, τέτοια θάλεγα καὶ στὴ στερνὴ μου τὴν ὥρα. Νὰ διαλέγετε, καὶ νὰ προσέχετε στοὺς κανόνες τῆς κοινῆς μας δημοτικῆς. Παραδεχτήκαμε μόνον μερικὰ ντόπια καθιερωμένα, πού ἂν τὰ ζετᾶσῃς, καὶ τούτα πηγάζουνε ἀπὸ κομιὰ ντοπιολαλιά, γιὰτὶ ἔτσι μονάχα ὀρμηθένονται τὰ φωνολογικὰ τους, μὰ πού καταντήσανε κοινὰ, λ. χ. τὸ ἦ π ι α, τὸ γ ι ἄ, τὸ τ ι ε τοῦ πληθυντικοῦ θηλυκοῦ. Τὸ ἦ π ι α μὲς ἔρχεται ἀπὸ χωρὶα πού βαστάζανε χρονικὸ ἀβγατισμό, ἦ κ α μ α, ἦ γ ἄ π η σ α: τὸ γ ι ἄ τὸ δανειστήκαμε ἀπὸ τῶπος πού τὸ δ ι ἄ—γίνεται γ ι ἄ— ἐνῶ ἐμεῖς λέμε δ ι ἄ θ ο λ ο ς καὶ δ ι ἄ θ ἄ ζ ω' τὸ τ ι ε τὸ πῆραμε ἀπὸ ἐπαρχίες ὅπου τὸ ἀτνε ε (τῆς) ξεπέφτει σὲ κ τ λ. κ τ λ. Παντοῦ, βλέπεις, καὶ σὲ ὄλα χρειάζεται προσοχὴ, προσοχὴ μεγάλη. Καὶ μὴ νομίζῃς πὼς ἡ προσοχὴ θὰ σὲ βλάψῃ, πὼς πέρχ δὲ θὰ τὰ βγάλῃς μὲ τὸν κόπο τὸν περισσότερο. Διόλου. Ὅσο περισσότερο κοπιάζεις, τόσο πὺ γερὰ θεμελιώνεις τὴ γλώσσα τὴν κοινὴ καὶ τόσο περισσότερο ἀποχτᾶς τὴν ἀφέλεια ἐκεῖνη τοῦ κοντυλιοῦ, πού ὅποιος σὲ διαβάξῃ, θάρρει καὶ τοῦ κουβεντιάζεις. Τὴν ἀφέλεια τὴν ἔχεις, ἔχεις ἐσὺ καὶ δικὴ σου μ ο σ κ ο β ο λ ι τ ἄ δ κ. Ἴδου λέξη ὠραία, ὄσο ντόπια κι ἂν

εἶναι τέτοιες, φέρνε τις ἀπὸ τὸ χωριὸ σου, γὰρ νὰ μο σκοβολᾶς τὸ λεχτικὸ μας, γὰρ νὰ δρασιζεῖται ἡ κοινὴ μας, γὰρ νὰ μυρίζῃ ἀπὸ ἀκρη σὲ ἀκρη ῥωμιόσυνη. Κάμποσο τὸ γράμμα μου, τί λές; Ὡς τόσο χαίρουμαι πού τῶγραφεα. Φτάσαμε σήμερα σὲ σημεῖο καλὸ φαντάζομαι πὺ πὼς ὄλοι μας στὴν Ἑλλάδα, εἰμαστε σύφωνοι, πὼς νίκησε ἡ δημοτικὴ. Καὶ τώρα ἴσχυα συζητοῦμε ἀναμεταξύ μας γὰρ κάθε ζήτημα' λέξη λέξη μελετοῦμε τὴ γλώσσα, καὶ πέτρα πέτρα χτίζουμε τὸ παλάτι τὸ ἀχάλαστο, χτίζουμε τὸ παλάτι τὸ ἐθνικὸ, τὸ πανελλήνιο, τῆς Ἰδέας.

Ὁ φίλος σου καὶ μικρὸς ἐργάτης ΨΥΧΑΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82
ΛΕΒΕΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.